

A 1818/välfärd

Tekijä Konservatiivinen ryhmä
Käsittelijä Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta

Jäsen ehdotus turvallisuuden parantamisesta New Yorkin mallin mukaan

Ehdotus

Konservatiivinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että Pohjoismaat tutkivat, mitä New Yorkin mallista voidaan oppia ja miten tietoa voidaan hyödyntää Pohjoismaissa.

Taustaa

Lain ja järjestyksen ylläpitäminen kuuluu valtion ydintehtäviin. Jos poliisi ei onnistu luomaan turvallisuuden tunnetta ja selvittämään rikoksia, luottamus oikeusjärjestelmään ja valtioon horjuu. Pohjoismaiden asukkailla on perinteisesti ollut vankka luottamus oikeusjärjestelmään. Ruotsin rikostorjuntaneuvoston raporteista näkyy, että huoli rikollisuudesta lisääntyy ja luottamus oikeuslaitokseen rapautuu¹, mikä näkyy erityisesti sosiaalisesti heikoimmilla alueilla². Kehityskulun kääntämiseksi Pohjoismaiden neuvoston konservatiivinen ryhmä katsoo, että Pohjoismaiden olisi hyvä ottaa oppia New Yorkin onnistuneesta kamppailusta rikollisuutta vastaan ja New Yorkin mallista.

Rikollisuuden kärkisijoilta yhdeksi maailman turvallisimmista kaupungeista

New Yorkissa oli 1980-luvulla hyvin paljon rikollisuutta ja turvattomuutta, mutta nykyisin miljoonakaupunkia pidetään yhtenä Yhdysvaltojen ja maailman turvallisimmista suurkaupungeista. Kokonaisuudessaan rikollisuus on vähentynyt 81,8 prosenttia vuodesta 1990, ryöstöt 87,1 prosenttia ja murhat 87 prosenttia³.

Suuri osa rikollisuuden vähenemisestä on New Yorkin maanalaisen entisen poliisipäällikön Brattonin ansiota. Hän otti käyttöön nollatoleranssin liputta matkustavien ja töherrysten suhteen. Päivystävä tuomioistuin määräsi liputta matkustaville sakot. Liputta matkustaville tehtävien ruumiintarkastusten yhteydessä ilmeni, että joka viides oli joko etsintäkuulutettu tai piti hallussaan huumausaineita ja joka kymmenes oli aseistettu. Tämä toimenpide vähensi aseiden määrää New Yorkissa. Töherretyt vauvat otettiin liikenteestä puhdistuksen ajaksi, mikä lisäsi käyttäjien turvallisuuden tunnetta.

¹ BRÅ 2018 Sammanställning av centrala resultat från Nationella trygghetsundersökningen 2017

² BRÅ 2018 Relationen till rättsväsendet i socialt utsatta områden

³ Vuonna 2018, CompStat Citywide Report Covering the Week 8/19/2019 Through 8/25/2019

Sovelletun *The Broken Windows Theory* -menetelmän mukaan yksi korjaamatta jäävä ikkunaruutu johtaa pian toisen ikkunan rikkomiseen. Negatiivinen kierre lisää rikollisuutta ja turvattomuuden tunnetta sekä laskee kiinteistöjen arvoa. Pienet rikokset johtavat suuriin rikoksiin. Menetelmää ei käytetty pelkästään poliisissa, vaan myös *The Bryant Park Corporation (BPC)* sovelsi sitä. BCP perustettiin vuonna 1980 vanhan ja merkittävän Bryant Park -puiston kunnostamiseksi, sillä puisto oli päässyt pahasti ränsiäntymään 1970-luvulla. BCP:n kunnostustoimien jälkeen puisto oli siisti, kaunis ja turvallinen. Aikaisemmin ”piikkipuistoksi” kutsuttu Bryant Park on nykyisin yksi New Yorkin arvostetuimmista puistoista. Liikenteessä ja Bryant Park -puistossa toteutetut hankkeet ovat muuttaneet New Yorkin turvalliseksi kaupungiksi.

Asiaan vaikuttavat nollatoleranssin lisäksi muutkin tärkeät tekijät. New Yorkin menestystarinaa tutkineet ovat tuoneet esiin poliisin keskijohdon vastuun poliisipiireissä saavutetuista tuloksista⁴. Brattonista tuli myöhemmin NYPD:n poliisipäällikkö ja hän otti käyttöön edelleen käytössä olevan CompStat -tilastojärjestelmän, johon rikosten määrä kirjataan viikoittain. CompStatia käytetään myös poliisin toiminnan parempaan valvontaan. Päivitetyt tilastot julkaistaan viikoittain poliisin kotisivulla. New Yorkin poliisin päämajassa pidetään myös joka viikko kokouksia, joissa jokainen piiripäällikkö esittelee poliisijohdolle tulevat suunnitelmansa. Piiripäälliköiden on myös raportoitava aikaisemmissa kokouksissa käsitellyistä asioista. Selkeällä vastuun perämisellä on syntynyt tuloshakuinen organisaatiokulttuuri. CompStatin tärkeä ominaisuus on, ettei siihen kirjata selvitettyjä rikoksia vaan rikosilmoitukset. Tärkeintä on rikosten estäminen ja rikollisuuden vähentäminen. CompStatin käyttäminen eri rikollisuuden lajien tunnistamiseen ja poliisityön priorisoimiseen on osoittautunut tehokkaaksi myös New Yorkin ulkopuolella. Menetelmää käyttäneissä kaupungeissa rikollisuus on vähentynyt 5–15 prosenttia.⁵

Vaikka erot ovat suuria sekä Pohjoismaiden välillä että suhteessa New Yorkiin, New Yorkin mallista voidaan kuitenkin oppia monia tärkeitä asioita.

Helsingissä 2. syyskuuta 2019

Anna-Kaisa Ikonen (kok.)

Bente Stein Mathisen (H)

Brigitte Klintskov Jerkel (KF)

Cecilie Tenfjord-Toftby (M)

Hans Wallmark (M)

Juhana Vartiainen (kok.)

Maria Stockhaus (M)

Marianne Synnes (H)

Michael Tetzschner (H)

Nils Aage Jegstad (H)

Norunn Tveiten Benestad (H)

Pål Jonson (M)

Solveig Sundbø Abrahamsen (H)

Vilhjálmur Árnason (Sj.)

Wille Rydman (kok.)

---

⁴ Frank E Zimring, *The City That Became Safe: New York's Lessons for Urban Crime and Its Control*, Oxford University Press; 1 edition (November 23, 2011)

⁵ Brennan Center for Justice, 2015, *WHAT CAUSED THE CRIME DECLINE?*